

Ambianța e de curte interioară cu schele care o domină, coteț cu găini, un havuz cu îngerași de ipsos (decoruri: arh. Octavian Neculai). Căutarea "bagabontului" nu produce escaladarea acrobatică a schelelor, pentru că protagoniștii se pierd în prelungirea lor, în culise. Din când în când, șuieră un tren, localizând domiciliul cu bucluc pe la periferie. Uneori, zgomotul metalic al roților tulbură melodia replicilor și glasurile devin, de nevoie, stridente. Sau, la un moment dat, fără vorbe, zgomot pur, hilarant. Când toate s-au lămurit și personajele pleacă în bună armonie, un bot uriaș de locomotivă, cu farurile aprinse, într-un pufăit grozav, strivește curtea și schelăria. Și un mare nor de aburi invadează scena. Asta n-am înțeles-o.

Carmen STANCIU

Caragiale

la puterea a doua

Nici că se putea găsi un autor mai potrivit decât Caragiale pentru a crea o imagine mai reală a momentului în care se găsește teatrul românesc. Incontestabil despre "O noapte furtunoasă", spectacol în regia lui Mihai Măniuțiu, realizat de SMART și Teatrul Odeon, se va vorbi mult. Voci pro sau contra se vor ridica pentru a dezbate aspecte importante sau detalii insignifiante ale montării. De la "cât de aproape este versiunea lui Măniuțiu de spiritul autorului" până la "modernitatea clasicilor"; de la "extraordinara viziune a personajelor" până la "Bine, bine, dar ce căuta locomotiva pe scenă" (pentru a parafraza o replică celebră a lui Nenea Iancu).

Las însă retorica pe seama unor condeie mai versate în reflectarea (cu grație și/sau virulență) a operei spectacologice în favoarea elucidării unui aspect ce mi se pare definitoriu pentru această montare.

"O noapte furtunoasă" este exemplul perfect a ceea ce înseamnă în contemporaneitatea românească o *producție teatrală*. Este soluția impusă de experiența celor ce fac teatru în România și de realitatea în care trăim, răspunsul cel mai convingător (până acum) la întrebări ce reveneau cu obstinație în dezbaterile din ultimii ani: "Încotro se îndreaptă teatrul românesc?", "Când vor apărea acei manageri de teatru, acei oameni capabili să traseze strategii și să găsească banii necesari aplicării acestora?"

Iată că trustul cel mai important din mass-media românească, Mediapro International, a avut curajul (în opinia unora) și inteligența (în opinia altora) să creeze o societate ce are drept scop realizarea unor producții teatrale rentabile, bazate pe legile economiei de piață și, mai mult decât atât, crearea unui piețe de desfacere pentru aceste produse culturale - o piață în care cererea și oferta să funcționeze pe același principii manageriale.

SMART - Select Management Art (societate "administrată" de domnul Traian Petrescu, secondat de Corina Constantinescu și Roxana Bușu) se află cu "O noapte furtunoasă" la cea de-a treia producție. Și nici una dintre celelalte campanii independente din peisajul teatral românesc ("777" sau recent înființatul Teatrul ACT) nu a reușit să atingă măcar jumătate din succesul artistic, mediatic sau de "casă" al SMART.

Dincolo de suportul financiar direct al Mediapro și de facilitățile de acces la mijloacele mass-media, de

apartenența la trustul lui Adrian Sârbu, trebuie să recunoaștem că SMART a reușit pentru că a știut să opteze pentru proiectele cele mai promițătoare, să asigure artiștilor toate condițiile necesare realizării unor spectacole de succes și mai presus de toate (înlăturând stressul legat de obicei de lipsa banilor, a spațiilor de repetiții, a producției propriu-zise), a știut să creeze pentru fiecare spectacol o echipă, să adune un grup de oameni stăpâniți de aceleași interese artistice și (nu e nici o rușine!) financiare.

De aici disponibilitatea unor nume importante ale teatrului românesc de a se supune unui regim de lucru mai puțin obișnuit, cu timpi de repetiție concentrați pe durate scurte, un număr fix de reprezentații, a căror dată precisă e cunoscută cu mult înaintea premierii și de la care nu te poți abate.

"O noapte furtunoasă" este de fapt o imensă provocare. A fost mai întâi o provocare pentru Mihai Măniuțiu, apoi pentru actori și acum pentru public.

Este un spectacol consonant cu timpurile în care trăim, o variantă de "reportaj TV" a piesei lui Caragiale, realizată la puterea a doua: actorii dau viață unor personaje care la rândul lor, interpretează cu aplomb, nonșalanță și inconștientă artificialitate roluri, de parcă s-ar afla în fața camerelor de luat vederi a sute de spectatori - reporteri ai "știrilor celor mai trăznite".

"O noapte furtunoasă" este un spectacol care (confirmă din nou) legea nescrisă a teatrului potrivit căreia, odată născută, opera are viața ei proprie, și ne conduce pe toți - creatori sau spectatori - acolo unde vrea ea, obligându-ne să-i admitem pentru totdeauna existența.